

ELEKTRON IMTAHANLARIN TƏŞKILI INFORMASIYA SISTEMININ HAZIRLANMASI

Ağacanov C.H.

(BDU, Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsi)

camirze.agacanov.95@mail.ru

***Xülasə:** Təqdim olunan işdə elektron imtahanlar üçün vahid verilənlər bazasının yaradılması və bazanın asan idarə olunması üçün proqram təminatının hazırlanması alqoritmi göstərilmişdir. Bu alqoritm əsasında uyğun proqram təminatı hazırlanmış və praktikada istifadəsi izah olunmuşdur..*

***Açar sözlər:** verilənlər bazası, kompüter şəbəkələri, proqram təminatı, database.*

Sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrin informasiya infrastrukturunun əsas komponentlərindən biri də kompüter şəbəkəleridir. Sənaye və ticarət müəssisələri, inzibati və maliyyə təşkilatları arasında informasiyanın intensiv mübadiləsi səmərəli bazar iqtisadiyyatı və demokratik sosial mexanizmlər üçün zəruridir. Cəmiyyətin geniş şəkildə informasiyalaşdırılması şəraitində kompüter şəbəkələri əsasında verilənlərin emalı sistemləri və yaxud sadəcə informasiya sistemlərinin yaradılması xüsusi yer tutur. İnformasiya sistemləri dedikdə informasiya prosesləri – informasiyanın toplanması, saxlanması, ötürülməsi, qəbulu və emalı üçün lazım olan aparat və proqram vasitələri kompleksi başa

düşülür. İnformasiya sistemləri əsasən tətbiqi proseslər çoxluğu və bu proseslərin istifadə etdiyi verilənlər bazasından ibarətdir. İnformasiya sistemləri yaradıldıqda əsas tələblər kimi vəsaitlərdən istifadənin və informasiya mübadiləsinin operativliyi, sistemin tam halında və onun bütün komponentlərinin fəaliyyətinin etibarlılığı, informasiya vasitələrinin mötəbərliyinin təmini, texniki vəsaitlərdən istifadəsinin səmərəliliyi və s. götürülür [1].

Son zamanlar proqram məhsullarının yaradılması texnologiyası ilə bağlı istiqamət uğurla inkişaf edilir. Bu baxımdan elektron imtahanların təşkili informasiya sisteminin hazırlanması aktual bir məsələdir. Baxılan işdə yaradılan informasiya sisteminin aşağıdakı inkişaf mərhələlərini qeyd etmək olar:

- konsepsiyanın formalaşdırılması;
- texniki tapşırıqın işlənməsi;
- layihələndirmə;
- hazırlanma;
- sistemin istismara verilməsi.

Baxılan işin əsas məqsədi elektron imtahanlar üçün vahid verilənlər bazasının yaradılması və bazanın asan idarə olunması üçün proqram təminatının hazırlanmasıdır. İşdə elektron imtahanların vahid verilənlər bazasının yaradılması üçün istifadəçilərin verilənlər bazası ilə informasiya mübadiləsini rahat təmin edən, geniş yayılmış bir dil kimi SQL (Structural Query Language) istifadə olunur [2]. Əvvəlcə SQL-də bazanın yaradılması ardıcılığı izah olunur. Daha sonra “Exam” adlı yeni database yaradılır. “Exam” database içində cədvəllər yaradılıb. Elektron imtahanın bazasının qurulması üçün bir-biri ilə əlaqələndirilmiş 35-ə yaxın cədvəl qurulub.

Beləliklə, baxılan işdə elektron imtahanların təşkili informasiya sisteminin alqoritmi təklif olunmuş, bu alqoritm əsasında uyğun proqram təminatı hazırlanmış və praktikada istifadəsi izah olunmuşdur.

Ədəbiyyat

1. İsrailova E., Həsənova N. İnformasiya texnologiyaları və sistemləri. Dərs vəsaiti, Bakı, Mütərcim, 2015, 312s.
2. Зайцев Д. Программирование баз данных MS SQL.